

Na kraju sveta i vremena ...

Jovan Popović
TANGO ĐAVOLA I BOGATAŠA

Izdavač
ČIGOJA ŠTAMPA

Za izdavača
ŽARKO ČIGOJA

Urednik
NEVA SARAVIJA

Priprema i štampa

office@cigoja.com
www.cigoja.com

Tiraž
300

ISBN 978-86-531-0617-1

Jovan Popović

TANGO ĐAVOLA I
BOGATAŠA

Beograd,
2020.

Prolog

Oko drveta nalazila se stvrdnuta zemlja, na kojoj su čučala dva dečaka i igrala klikere. Pored njih, kao da ne postoje, šetao se gavran držeći u kljunu parče kifle. Dečakov kliker se, za sasvim malo, otkotrljao u okiś. Mesto izvan, kroz zemlju povučenih linija, koje su označavale granicu terena. Lep, stakleni kliker, ne gvođenac kao onaj sa kojim je igrao drugi klinac. Ko pobedi dobija veliki crveno-zeleno žuti staklenac, takozvanu džombu, kuglicu dva puta veću od onih sa kojima su se deca igrala. Drugi dečak nije video peh koji je zadesio Đorđa, jer ga je, baš u tom trenutku, sa balkona novobeogradske stambene zgrade pozvala majka. Pošto nije uspeo da čuje majčine reči, dečak je otrčao bliže zgradi. Đorđe je očajnički želeo veliki kliker, nagradu u meču, a njegov instrument se našao van igre. Pade mu na pamet da malo pomeri svoju kuglicu, da je vrati u teren. Ukočio se, plašeći se da se drugi dečak ne okrene, da ga ne ugleda kako vara. Majka sa balkona je izgleda imala podosta da ispriča sinu, pa se ovaj nikako nije vraćao na igralište. Gavran ispusti parče kifle, graknu a Đorđe ču: „Pa vrati ga, smeš, ti si siročče.” Ruka se ispruži i pomeri kliker za nekoliko santimetara.

Te večeri, u krevetu pred spavanje, Đorđe je na mesečini gledao u glatku, sjajnu, staklenu džombu.

Drugarica, dobrovoljni davalac krvi

Imaš potrebu da daješ, želiš da pomogneš ljudima, mada te oni, u državi u kojoj živiš, baš ničim nisu zadužili. Naprotiv, pre bi se moglo reći da su ti naneli više patnje nego radosti. Ali ne možeš protiv svoje prirode, takva si, tako si vaspitana, takav ti je bio pokojni muž, koga si zbog njegove vere u čoveka i napredak odabrala za životnog saputnika. Novca profesorki geografije, samohranoj majci petnaestogodišnjeg dečaka, ne pretiče. Nema ga dovoljno da bi mogla da daje u dobrotvorne svrhe. U školi se ne može prekovremeno raditi, ne mogu se deca u nedogled podučavati rudnim bogatstvima Savezne republike Nemačke i vodenim tokovima Sovjetskog Saveza. Doba radnih akcija je završeno, a i da nije, Ana Đerić više nije u godinama kada bi krampom i lopatom radila za opšte dobro. Slobodnog vremena koliko voliš, jer njen Đorđe je već tinejdžer i majčina pomoć mu je sve manje potrebna. Oseća Ana da sinu i samo njeno prisustvo sve više smeta. Teši se da je reč o normalnoj fazi u odrastanju, mada... Nešto, ona sama ne zna šta, smeta joj kod dečaka, jedinog bića koga voli bezrezervno. Dala mu je sve što je mogla, više nema, a i ne zna šta Đorđu nedostaje. Razmišljala je o tome šta može da ponudi čovečanstvu, šta ona ima, a da je nekome potrebno? I setila se krvi! Ona većito nedostaje, a Ana ne oskudeva, štaviše

poseduje najdragoceniju, nultu Rh negativnu krvnu grupu, koju svako može da primi. Dragocenost bi mogla da podeli sa nevoljnicima kojima je neophodna. Svoje filantropske pobude zadovoljavala je tako što je barem dva puta godišnje odlazila u ulicu Svetog Save, u beogradski Zavod za transfuziju krvi.

Dok je rutiniranim pokretom stezala šaku, da bi krv iz vene otputovala do plastične kesice, Ana je razmišljala: „Eto, ležim, dajem krv, a za koju godinu ili deset ili dvadest, svejedno, ležaću isto ovako, da se više nikada ne podignem. I šta će, osim, naravno, Đorđa, iza mene ostati? Pa, upravo ove kapi krvi koje će se prečiti u neke druge ljude. Kroz njih i njihovo potomstvo ja ću nastaviti da postojim.” Iz razmišljanja je prenu glas medicinske sestre: „Sneška, pobogu šta gledaš! Kovačević samo što nije kolabirao!” Osoblje se ustrčalo oko mršavog, visokog čoveka koji je ležao dva kreveta levo od Ane. Nije stezao šaku, ona je mlitavo visila, samo je staklastim pogledom piljio u tavanicu. Ona Sneška sada je vikala: „Druže Meho! Kovačeviću da li me čujete!?” Mršavi, sredovečni čovek, jedva primetno, klimnu glavom. Dobro je, pomisli Ana i prepusti kolegu davaoca brizi lekara. Nastavila je da u ritmu steže šaku. Taj pokret je bio najviše što može da učini za sebe, za svoj mir, za svet koji ne razume i vreme kome ne pripada. Ipak, činjenica da redovno daje krv nepoznatim ljudima, tešila ju je i ospokojavala sve do smrti, koja je nastupila tridesetak godina kasnije.

Dečak koji je izbegao smrt

Bernar Laturu je, po hiljaditi put, proklinjao sopstvenu mladost dok se dovijao da sa štakom izađe iz lifta velike bolnice u Liježu. Od divljanja u studentskim danima nije uspeo sasvim da se oslobodi ni u zrelijim godinama, kada već beše zasnovao sopstvenu porodicu. Motori, automobili velike snage, oštre krivne, brzina i jurcanje su mu glave došli. Još gore je prošao Mišel, jedino stvorenje na svetu koga je voleo više nego samog sebe. Bez prestanka su mu se vraćale slike te kobne večeri, kada je u svom novom pežou, na asfaltu tek orošenom kišom, izgubio kontrolu u oštroj krivini i svom snagom udario u metalnu bankinu pored druma. Kako se automobil zaneo, najveći udar pretrpelo je zadnje levo krilo, mesto gde je sedeo dečak. Bernaru ništa (dobro ne baš ništa, slomio je nogu), Beatris malo ugruvana, ali Mišel... Povređeni unutrašnji organi, velika krvarenja, eno ga, bori se za život. Dok se vuče, ćopa, prema sobi glavnog hirurga da čuje konačni sud o sudbini svog dečaka, čudna misao prođe kroz glavu gospodina Laturu. Ideja je bila neprijatna, skoro neprilična za modernog čoveka, arhitektu koji se ovim zanimanjem bavio više od deset godina, sa priličnim uspehom. U trenutku mu se učinilo da svaka delatnost, najsitnija čovekova svrsishodna akcija, koja u početku izgleda korisna i vodi ka dobru, na kraju ispadne štetna i pogubna. Čim se pokreneš, nešto ćeš da

Jovan Popović

upropastiš. Brže-bolje i na silu ovu zamisao izbaciti iz svesti. Ne samo da nije pripadala njegovoj graditeljskoj profesiji, nego nije pripadala ni domaćoj, evropskoj civilizaciji. Na staklenim vratima lekarske sobe, lica ozbiljnog ali ne sasvim utučenog (Bernar je odmah primetio taj izraz) stajao je metr Plišon – hirurg. Ukratko, situacija je komplikovana, ali ne i tragična. Desetogodišnji mališan može da se izvuče, verovatno će proći i bez trajnih posledica, samo je hitno potrebna krv. Veća količina. Nevolja je što Mišel ima retku, nultu, negativnu krvnu grupu, samo nju može da primi, a zalihe u ovom trenutku nisu velike. Hirurg je kontaktirao Brisel i nada se da će koliko popodne dobiti krv potrebnu za transfuziju iz uvoza, iz Jugoslavije.

Gavran koji je stajao na grani ispred velikog bolničkog prozora, graknu i odlete.

***

Pod sivim nebom, ispod siluete velike gotske katedrale, na sveže ošišanoj travi, u žuto-crvenom dresu, za kožnim fudbalom trči jedanaestogodišnji dečak. Bori se, srčano gine za svaku loptu, ne štedi se. Njegovo ime je Mišel Laturn, a kroz njegovo telo, osim valonske, tekla je i krv sa Balkana.